

İş Kazası Geçiren İşçinin Hakları: Maddi ve Manevi Tazminat Süreci Rehberi

İş Kazası Nedir?

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre iş kazası; sigortalının işyerinde bulunduğu sırada, işveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle, sigortalının görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda veya emziren kadın sigortalının çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen engelli hâle getiren olaydır.

İş Kazası Sonrası Atılması Gereken Adımlar

Bir iş kazası meydana geldiğinde, hem işçinin hem de işverenin belirli yükümlülükleri bulunmaktadır. Sürecin doğru yönetilmesi, hak kaybı yaşanmaması için kritik öneme sahiptir.

- **Sağlık Yardımı Alınması:** Kazazedenin derhal en yakın sağlık kuruluşuna ulaştırılması ve gerekli tedavinin yapılması sağlanmalıdır.
- **İşverene Bildirim:** Durum derhal işverene veya işveren vekiline bildirilmelidir.
- **Resmi Tutanak Tutulması:** Olayın nasıl gerçekleştiğine dair görgü tanıklarının da ifadelerini içeren bir 'İş Kazası Tespit Tutanağı' düzenlenmelidir.
- **SGK'ya Bildirim:** İşveren, kazayı meydana geldiği yerdeki yetkili kolluk kuvvetlerine derhal, Sosyal Güvenlik Kurumu'na (SGK) ise en geç kazadan sonraki 3 iş günü içinde bildirmekle yükümlüdür.

İş Kazası Halinde İşçinin Hakları Nelerdir?

İş kazası geçiren işçinin hem SGK nezdinde hem de işverene karşı hukuki hakları bulunmaktadır.

1. SGK Tarafından Sağlanan Haklar

SGK, iş kazası geçiren sigortalıya veya hak sahiplerine şu yardımları yapar:

- **Geçici İş Göremezlik Ödeneği (Rapor Parası):** İşçinin tedavi süresince çalışamadığı günler için SGK tarafından ödenen ücrettir.
- **Sürekli İş Göremezlik Geliri:** Tedavi sonrası meslekte kazanma gücünü en az %10 oranında kaybettiği tespit edilen işçiye bağlanan aylık gelirdir.
- **Maluliyet Aylığı:** İş kazası sonucu çalışma gücünün en az %60'ını kaybeden işçiye bağlanan aylıktır.
- **Vefat Halinde Hak Sahiplerine Gelir Bağlanması:** İş kazası sonucu vefat eden işçinin eş, çocuk gibi hak sahiplerine gelir bağlanır.
- **Cenaze Ödeneği:** Vefat durumunda defin masrafları için yapılan tek seferlik ödemedir.

2. İşverene Karşı Açılacak Davalar

İşverenin iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini almada kusurlu olması halinde, işçi veya hak sahipleri İş Mahkemelerinde tazminat davası açabilir.

- **Maddi Tazminat Davası:** İşçinin uğradığı maddi zararların karşılanması amacıyla açılır. Bu

dava kapsamında; tedavi giderleri, kazanç kaybı, çalışma gücünün azalmasından veya yitirilmesinden doğan kayıplar talep edilebilir.

- Manevi Tazminat Davası:** İşçinin kaza nedeniyle çektiği acı, elem, keder ve ıstırap için talep edilen tazminattır. Miktar, olayın ağırlığına ve tarafların sosyo-ekonomik durumuna göre belirlenir.
- Destekten Yoksun Kalma Tazminatı:** Ölümle sonuçlanan iş kazalarında, ölen işçinin desteğinden mahrum kalan kişiler (eş, çocuk, anne-baba vb.) tarafından açılan bir maddi tazminat davasıdır.

3. İşverenin Cezai Sorumluluğu

İş kazası, işverenin veya yetkililerinin gerekli önlemleri almaması gibi kusurlu bir davranışından kaynaklanıyorsa, bu durum Türk Ceza Kanunu (TCK) kapsamında da bir suç teşkil edebilir. Savcılık tarafından yürütülen soruşturma sonucunda, sorumlular hakkında 'Taksirle Yaralama' (TCK md. 89) veya 'Taksirle Öldürme' (TCK md. 85) suçlarından kamu davası açılabilir.

Örnek Dilekçe Taslağı

[İŞVERENİN TİCARİ UNVANINA/ADINA]

KONU: İş Kazası Sonucu Uğranılan Maddi ve Manevi Zararların Tazmini Talebimizden İbaretir.

Sayın Yetkili,

Şirketiniz nezdinde [İşe Başlama Tarihi] tarihinden beri [Göreviniz] olarak çalışmakta olan müvekkilim/çalışanınız [İşçinin Adı Soyadı] ([TC Kimlik No]), [Kaza Tarihi] tarihinde, saat [Kaza Saati] sularında, [Kazanın Olduğu Yer/Bölüm] bölümünde çalışırken bir iş kazası geçirmiştir.

Meydana gelen bu kaza, [Kazanın Nasıl Olduğunu Kısaca Açıklayın; örneğin: 'yüksekten düşme', 'makineye elini kaptırma', 'koruyucu ekipman eksikliği nedeniyle yaralanma' vb.] şeklinde gerçekleşmiştir. İşbu kazanın meydana gelmesinde, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin alınmaması, gerekli denetimlerin yapılmaması ve tarafınızın kusurlu davranışları etkili olmuştur.

Kaza neticesinde müvekkilim/çalışanınız ağır şekilde yaralanmış olup, [Hastanenin Adı] hastanesinde tedavi görmüştür/görmektedir. Bu süreçte [Tedavi Masrafları, Çalışılamayan Günler, Fiziksel ve Psikolojik Acılar Gibi] maddi ve manevi zararlara uğramıştır.

Fazlaya ilişkin haklarımız saklı kalmak kaydıyla, şimdilik;

- [Tutar] TL tedavi ve diğer masraflar için maddi tazminat,
- [Tutar] TL uğranılan elem, acı ve ıstırap için manevi tazminat

olmak üzere toplam [Toplam Tutar] TL'nin, işbu ihtarnamenin tarafınıza tebliğinden itibaren 7 (yedi) gün içerisinde aşağıda belirtilen banka hesabına ödenmesini talep ediyoruz.

Aksi takdirde, yasal yollara başvurulacağını, alacağın faizi ve yargılama giderleri ile birlikte tahsili için dava açılacağını ve hakkınızda cezai şikayette bulunulacağını ihtar ederiz.

Saygılarımızla,

[Tarih]

İhtar Eden (İşçi Adı Soyadı) / Vekili (Avukat Adı Soyadı)

İmza

IBAN: [Banka IBAN Numaranız]

Adres: [Adresiniz]